

Broj:

Sarajevo, __.__.2017.g.

Na osnovu člana 26. stav 1. tačka 2. i člana 74. stav 1. Statuta Grada Sarajeva ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 34/08 – prečišćeni tekst), Gradsko vijeće Grada Sarajeva, na 8. sjednici održanoj 25.10.2017.g., donijelo je:

ZAKLJUČAK

1. Gradsko vijeće Grada Sarajeva razmotrilo je Nacrt Politike Grada Sarajeva za mandatni period 2016.-2020. i isti upućuje u javnu raspravu.
2. Subjekti u javnoj raspravi su: Vlada Federacije BiH, Vlada Kantona Sarajevo, općine koje čine Grad Sarajevo i klubovi vijećnika u Gradskom vijeću Grada Sarajeva.
3. Zaključak čiji sastavni dio je Nacrt Politike Grada Sarajeva za mandatni period 2016.-2020. dostavlja se subjektima u javnoj raspravi.
4. Za organizovanje i provođenje javne rasprave određuje se Gradonačelnik Grada Sarajeva i Komisija za statut i akte Gradskog vijeća Grada Sarajeva.
5. Finansijska sredstva za provođenje javne rasprave nisu potrebna.
6. Nacrt Politike Grada Sarajeva za mandatni period 2016.-2020. upućuje se u javnu raspravu u trajanju od 15 dana, od dana dostavljanja Zaključka Gradonačelniku.
7. Primjedbe, prijedlozi, mišljenja i sugestije iznesene u diskusijama radnih tijela Gradskog vijeća i gradskih vijećnika, na sjednici Gradskog vijeća Grada Sarajeva, tretirat će se kao prilog javnoj raspravi.

PREDSJEDAVAJUĆI GRADSKOG VIJEĆA

Igor dr. Gavrić

Grad Sarajevo

POLITIKE GRADONAČELNIKA ZA MANDATNI PERIOD 2016-2020

(nacrt)

Predlagač: Gradonačelnik

Sarajevo, oktobar 2017. godine

Uvod

Značaj Grada Sarajeva

Sarajevo je prijestolnica Bosne i Hercegovine, odnosno njen politički, administrativni, komunikacijski, privredni, obrazovni, kulturni i sportski centar. Grad Sarajevo je kosmopolitiski grad i jedan od najvažnijih simbola i nosilaca ideje o milenijskoj, suverenoj, multikulturnoj, multietničkoj, multikonfesionalnoj evropskoj državi. Grad Sarajevo je zasigurno najvažniji stub i čuvar identiteta suverene i nezavisne države Bosne i Hercegovine.

Glavni grad BiH je i platforma razvoja savremene nezavisne, suverene i međunarodno priznate države Bosne i Hercegovine sa svojim teritorijalnim integritetom. On je svjetski poznata i priznata vrijednost sa nemjerljivim potencijalom, historijskom ulogom i civilizacijskim značajem i vrijednostima što ga čini gravitacionim centrom, kako Bosne i Hercegovine, tako i cijele regije. Grad Sarajevo je mjesto gdje se nalaze sjedišta najvažnijih i najvećih kompanija u Bosni i Hercegovini i ima veliki investicijski i poslovni potencijal.

Sarajevo je najvrjedniji resurs koji Bosna i Hercegovina i njeni građani imaju. Grad na Miljacki u mnogim aspektima prevazilazi granice države i postao je regionalno stjecište i centar te evropski partner u različitim projektima. Njegova historija i simbolika neodvojivi su dio evropskog duha i ukupne civilizacijske vrijednosti koja objedinjuje Istok i Zapad, što grad čini otvorenim za sve dobronamjerne ljude i institucije.

Grad Sarajevo je olimpijski grad, gdje su 1984. godine održane XIV Zimske olimpijske igre. Obiluje sa posebnim prirodnim ljepotama, turističkim sadržajima, te ljudima koji su poznati po svojoj toplini, otvorenosti i kreativnom potencijalu. Grad Sarajevo je i mjesto gdje se održava Sarajevo Film Festival, Sarajevo Biznis Forum, MESS, Balet fest i niz drugih globalno i regionalno prepoznatljivih kulturnih i obrazovnih manifestacija.

Administrativno posmatrano, Grad Sarajevo predstavlja skladan spoj četiri međusobno teritorijalno naslonjene gradske općine, odnosno jedinice lokalne samouprave i to Centar, Novi Grad, Novo Sarajevo i Stari Grad. Formalne nadležnosti i unutrašnja organizacija Grada Sarajeva uređene su Statutom Grada. Grad ima Gradsko vijeće koje se sastoji od 28 vijećnika. Gradskom upravom neposredno rukovodi gradonačelnik, izvršno-upravni organ Grada Sarajeva. Gradonačelnik predstavlja i zastupa Grad Sarajevo.

Politika Gradonačelnika za mandatni period 2016-2010. godine predstavlja dokument u kojem se navode ključne vrijednosti, razvojna **vizija i misija, te strateški ciljevi Grada Sarajeva i smjernice djelovanja ove Gradske uprave, a potom detaljnije se razrađuju glavni izazovi i temeljne politike u skladu sa nadležnostima ove jedinice lokalne samouprave.**

Grad Sarajevo je uvijek bio rasadnik muzičkih, pozorišnih, filmskih, naučnih, poslovnih i talenata iz drugih oblasti društvenog i privrednog života, te se stoga, pred sve osobe, koje na bilo koji način upravljaju Gradom, postavlja izuzetno težak i izazovan zadatak koji zahtjeva održavanje i razvoj navedenog sadržaja i imidža. Konačno, jedan kvalitetan grad u stvari i čine njegovi građani, tako da će politike, koje se budu promovirale i implementirale, biti orjentirane prema navedenoj činjenici i uzeti u obzir sve potrebe i specifičnosti Grada Sarajeva, kako u lokalnom, tako i u globalnom i regionalnom kontekstu.

Vrijednosti

Prilikom determiniranja vrijednosti jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Sarajeva, potrebno se osvrnuti na određene naučne i praktične spoznaje vezane za politički, ekonomski, kulturni, historijski, tehnološki i etički aspekt poimanja okvira u kojem Grad Sarajevo funkcioniše. U kontekstu vrijednosti Gradske uprave, neophodno se osvrnuti na činjenicu da je balansirani koncept upravljanja organizacijama, kao multiperspektivni patern novog javnog menadžmenta, adekvatan metodološki okvir za kreiranje politika gradonačelnika Grada Sarajeva. S tim u vezi, kao baza svakog strateškog upravljačkog dokumenta koji uključuje politike, strategije i razvojne planove, koji se operativno dalje razrađuju kroz operativne projekte i procedure, ovdje se potenciraju zajedničke vrijednosti u kontekstu političke orijentacije, organizacijske kulture i poslovne filozofije, kao ključni strateški okvir, koji je osnova za generiranje politike održivih konkurentskih prednosti jedinica lokalne samouprave u savremenom radu sa ciljem daljeg razvoja i rasta Grada Sarajeva.

Fundamentalne vrijednosti koje, kroz svoje politike, želi promovirati Grad Sarajevo su jasno profilirane i predstavljene kroz sljedećih šest širih vrijednosnih skupina:

1. Izvrsnost Gradske uprave Grada Sarajeva u kontekstu:

- ◆ Proceduralna izvrsnost i perfekcionizam u svim aspektima poslovanja,
- ◆ Kontinuirana edukacija i trening zaposlenika,
- ◆ Postavljanja oglednog modela i uzora drugim jedinicama lokalne samouprave,
- ◆ Primjena Evropskih CAF (Common Assesment Framework) standarda upravljanja.

2. Međunarodna orijentacija Gradske uprave Grada Sarajeva u kontekstu:

- ◆ Održavanje i unaprijeđenje postojećih odnosa i relacija sa određenim gradovima i savezima,
- ◆ Prepoznavanje novih gradova i saveza za saradnju i razvoj novih partnerskih mreža,

- ◆ Pozicioniranje Sarajeva kao regionalnog centra (kulture, umjetnosti, obrazovanja),
- ◆ Multikulturalnost kroz prihvatanje pozitivnih vrijednosti Istoka i Zapada,
- ◆ Intenzivnije uključivanje u međunarodne događaje, sadržaje i aktivnosti.

3. Fleksibilnost Grada Sarajeva u kontekstu:

- ◆ Prihvatanje novih administrativnih i poslovnih praksi i procedura u radu,
- ◆ Razvoj mreža znanja i odnosa sa poslovnom zajednicom i preduzetnicima (javno-privatno partnerstvo),
- ◆ Korištenju savremenih tehnoloških dostignuća u svim segmentima rada i poslovanja,
- ◆ Proaktivno prepoznavanje i rješavanje problema građana i poslovne zajednice.

4. Kontinuitet i posvećenost razvoju Grada Sarajeva u kontekstu:

- ◆ Projektog pristupa kod realizacije poslova u nadležnosti Gradske uprave,
- ◆ Kontinuirane promjene i unapređenja kroz jačanje kapaciteta Gradske uprave,
- ◆ Puno fokusiranosti svih zaposlenih na realizaciju politika i strateških ciljeva,
- ◆ Kontinuirani nadzor nad implementacijom svih strateških politika i procesa.

5. Preduzetnost i inovativnost Grada Sarajeva u kontekstu:

- ◆ Generiranja novih individualnih i organizacijskih izazova i aktivnosti za administraciju,
- ◆ Razvoj i promocija izazovnih i atraktivnih projekata za preduzetnike i građane,
- ◆ Iniciranje Vijeća/Vijećnika na proaktivno djelovanje i donošenje propisa i odluka u kontekstu preduzetničkih poslovnih prilika,
- ◆ Optimizacija resursa Grada Sarajeva, kroz napredne poslovne prakse privatno-javnog partnerstvau radu Grada.

Iz navedenih vrijednosti se može derivirati vizija a nakon toga i misija Grada Sarajeva. Vizija treba da uključi, na nspirativan način, vrijednosti koji promovira Gradonačelnik i imperativno polazi od najvažnijih dugoročno definiranih strateških izazova kojima Grad Sarajevo teži.

Vizija treba da živi u glavi Gradonačelnika, zaposlenika Grada ali i Predsjedavajućeg i članova Vijeća/Vijećnika Grada Sarajeva, te da ista determinira sve njihove odluke sa ciljem ugrađivanja ranije navedenih vrijednosti u kulturološki i organizacijski obrazac svih institucija i sistem vrijednosti građana Grada Sarajeva.

Naravno, prijedlog misije treba da sadrži sve bitne komponente vezane za davanje odgovora na pitanja koja uključuju razlog postojanja Grada Sarajeva, zahtjeve zaposlenika i zahtjeve građana i biznisa koji obitavaju i operiraju.

Vizija

Grad Sarajevo će u narednom srednjoročnom periodu sistematski, odgovorno, planski i odlučno razvijati i komercijalizirati svoj nemjerljivi potencijal kroz principe održivog ekonomskog razvoja, a u korist svih njegovih građana i naroda te generacija koje dolaze. Sarajevo je od svog osnivanja po značaju, poziciji, vrijednostima i karakteru bilo i danas jeste važan evropski grad sa jedinstvenim duhom multikulturalnosti kakvom Evropa već desetljećima teži i koji promovira.

Grad Sarajevo će dodatno raditi na razvoju kapaciteta, koje u mnogim oblastima već posjeduje, uz sistemsko korištenje praksi i standarda razvijenih u okviru jedinica lokalne samouprave u Evropskoj uniji, sa intencijom unapređenja života, rada i standarda svih svojih građana i države čija multikulturalnost čini njegovu najvažnije bogatstvo. Grad Sarajevo će intenzivirati napore u izgradnji sadržaja koji će biti privlačni za najkvalitenije ljudske resurse, institucije i biznise koji trebaju imati osobine dobrih građana.

Grad Sarajevo će da u zakonodavnom, organizacijskom, ekonomskom, infrastrukturnom i upravnom smislu nastavi postavljati visoke standarde, te u navedenom smislu i dalje ostati lider u državi, sa propozicija jačanja njegove pozicije i statusa u cijeloj regiji. Grad Sarajevo će, kroz razvojne aktivnosti fokusirane na obrazovanje, turizam, kulturu, sport i umjetnost, nastaviti sa procesima koji će osigurati da Sarajevo i dalje bude moderan, otvoren, evropski grad, kao predvodnik u provođenju reformi i primjeni evropskih standarda te uspješnoj realizaciji evropskih i drugih razvojnih projekata, kroz kvalitetnu koordinaciju različitih nivoa lokalne vlasti sa ciljem osiguranja isporuke vrijednosti svim interesnim skupinama a posebno građanima.

Grad Sarajevo će do 2020. godine pokrenuti neke od najvažnijih procesa i aktivnosti, iz svoje nadležnosti i u skladu sa mogućnostima koje su na raspolaganju, osloboditi potencijal u formi proizvodnih i uslužnih kapaciteta, kroz transfer i primjenu najsavremenijih tehnoloških postignuća, što će osigurati da Grad Sarajevo i dalje ostane središnja tačka svih naprednih ljudi iz države i regiona. Realizacija navedenih aktivnosti Gradonačelnika i Gradske uprave utemeljenih na principima funkcionalnosti, proaktivnosti, koordinacije, održivosti i efikasnosti korištenja resursa i potencijala Grada Sarajeva, će utrti put za razvoj svih aspekata društvenog, političkog i ekonomskog sistema Bosne i Hercegovine, koji se temelje na njenom međunarodnom subjektivitetu i teritorijalnom integritetu.

Misija

Grad Sarajevo predstavlja jedinicu lokalne samouprave koja je usmjerena na obogaćivanje i oplemenjivanje bosanskohercegovačkog društva obrazovnim, privrednim, kulturnim, zabavnim i sportskim sadržajima u okviru područja njegove nadležnosti. Vijeće, Gradonačelnik i zaposlenici Grada Sarajeva su ponosni što participiraju u radu navedenom jedinicom lokalne samouprave koja nosi naziv Grad Sarajevo, tako da iskazuju punu posvećenost i zadovoljstvo svojim profesijama i poslovima koje obavljaju.

Građani i biznisi koji obitavaju u okviru Grada Sarajeva su prepoznatljivi u regionalnom i međunarodnom kontekstu tako da surađuju sa osobama i biznisima širom svijeta i predstavljaju ambasadore cijele Bosne i Hercegovine u područjima kojima djeluju. Grad Sarajevo se kontinuirano nalazi u procesu ispunjavanja novih uvjeta za dobijanje određenih sredstava i projekata sa ciljem osiguranja boljih uslova života i poslovanja svih interesnih skupina naslonjenih na Grad Sarajevo.

Grad Sarajevo u upravljačkom smislu počinje da intenzivno koristi principe novog javnog menadžmenta (New Public Management), kao savremeni sistemski okvir za kreiranje osnovne metrike i uzročno-posljedičnih veza između politika, procesa i aktivnosti koje provodi, što je preduvjet za kreiranje upravljačke mape, koja predstavlja neodvojivi dio politika i strategije Grada Sarajeva i predstavlja platformu na kojoj se može graditi kontinuitet razvoja i osiguranje nadzora nad implementacijom postavljenih politika i strateških ciljeva Grada Sarajeva.

Izazovi i politike - uvod

Politike gradonačelnika za mandatni period 2016-2020. godine će, u skladu sa navedenim pregledom, te vizijom i misijom biti prezentirane kroz ključne strateške ciljeve i izazove. Izazovi su selektirani na osnovu statutarnih nadležnosti Grada, pozicije lokalne samouprave u administrativnoj infrastrukturi Bosne i Hercegovine, neophodnih smjerova za ispunjenje vizije Grada Sarajeva, ovog gradonačelnika, te osnovnih društveno-političkih okolnosti u državi i regionu te drugih važnih faktora koji imaju globalnu i internacionalnu važnost.

Politike gradonačelnika će obuhvatiti temeljne stavove i poglede o oblastima na koji se odnose, a tiču se pozicije Gradonačelnika, planova za aktivnosti i opće djelatnosti, donošenje propisa ili pravilnika, odobravanje projekata i drugih djelatnosti, koordiniranje inicijativa, sklapanja saradnje, a sve u skladu sa nadležnostima iz Statuta Grada Sarajeva.

Navedene politike i izazovi se predstavljaju na jasan i mobilizirajući način, uzimajući u obzir da se kroz navedene politike upravlja sudbinom Grada Sarajeva, uz prihvatanje odgovornosti svih sudionika u navedenom procesu i preuzimanje rizika za postavljanje i doseganje ambicioznih izazova koji zahtjevaju ozbiljne napore.

U skladu sa gore navedenim, kao ključni izazovi za mandatni period do 2020. godine su identificirani:

- ◆ Reforma i razvoj Gradske uprave
- ◆ Ekonomska i poslovna pitanja
- ◆ Obrazovanje i tehnološki razvoj
- ◆ Urbanizam i urbano planiranje
- ◆ Podrška razvoju sporta i kulture
- ◆ Infrastrukturni projekti
- ◆ Međunarodna saradnja
- ◆ Istrajavanje na zaštita okoliša, energestka efikasnost i zaštita zdravlja.

Izazov 1 – Reforma gradske uprave

Postojeća administrativna struktura Grada, uspostavljena statutom i ranijim normativnim aktima će biti izmjenjena, unaprijeđena i usklađena sa visokim standardima kvaliteta, kompetencija i naprednim dostignućima organizacijskog dizajna, te utemeljena na principima efektivnosti i efikasnosti, te stručnosti i optimalnom i sinhroniziranom iskorištavanju ukupnih kapaciteta i potencijala svih zaposlenika.

Nova administrativna struktura Grada će biti usklađena sa potrebama razvoja Grada Sarajeva.

Politike

- ◆ Unaprijediti dugoročno, srednjoročno i godišnje planiranje rada u svim sektorima Gradske uprave kroz korištenje principa projektnog menadžmenta,
- ◆ Jačati znanja, kompetencije i vještine vezane za ljudske resurse Grada Sarajeva, sa ciljem jačanja kapaciteta njenog rada,
- ◆ Unaprijeđivati i razvijati internu organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta u skladu sa razvojnim potrebama Grada Sarajeva te potrebama građana i nadležnostima Grada,
- ◆ Poboljšati međusobnu saradnju i komunikaciju unutar i između organizacijskih dijelova Grada te unaprijediti integralni okvir za isporuku vrijednosti interesnim skupinama,
- ◆ Kvalitetnije i realno planirati finansijska izdvajanja i provoditi preporuke revizora u cilju efikasnog i zakonitog donošenja i provođenja poslovnih odluka i provođenja Budžeta Grada Sarajeva,
- ◆ Povećati transparentnost rada i gradskih službi kroz jasan komunikacijski sistem i digitalizaciju poslovanja,
- ◆ Pojačati fiskalnu disciplinu kroz iskorištavanje kapaciteta i instrumenata Grada i ostalih institucija koje tangira pitanje finansiranja Grada Sarajeva,
- ◆ Unaprijediti komunikaciju sa građanima i ostalim interesnim skupinama uključujući i preduzetnike, odnosno vlasnike različitih biznisa,
- ◆ Modernizirati rad Grada korištenjem informacionih tehnologija u skladu sa standardima e-uprave,
- ◆ Kreirati uvjete za informatičko povezivanje unutar, ali i sa drugim relevantnim institucijama lokalnog i drugih nivoa vlasti,
- ◆ Koristiti raspoložive evropske i donatorske fondove za uspostavljanje e-upravljanja gdje god je to moguće i funkcionalno.

Izazov 2 – Ekonomski i poslovni razvoj

Održivi ekonomski razvoj i rast, investicije i zapošljavanje predstavljaju najviši prioritet svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini, te ni gradska administracija ne može biti izuzetak. Ekonomski razvoj i rast Grada je posljednjih godina evidentan, ali nedovoljan kako bi podstaknuo snažnije zapošljavanje i podizanje standarda života.

Sarajevo je privredni i ekonomski centar Bosne i Hercegovine, a izazov za Gradonačelnika je kako, u skladu sa svojim nadležnostima i statutom, doprinijeti ukupnom ekonomskom boljitku.

Politike

- ◆ Podsticati usvajanje zakona i propisa koji olakšavaju poslovanje i pokretanje privatnog biznisa,
- ◆ Učestvovati u projektima usmjerenim na razvoj preduzetništva u različitim industrijama uključujući i razvoj socijalnog preduzetništva,
- ◆ Podržavati investitore i olakšavati im ulaganje u proizvodne i uslužne biznise kroz osiguranje povoljnog poslovnog ambijenta,
- ◆ Raditi na uravnoteženom razvoju i koordinaciji podsticajnih mjera zajedno sa četiri gradske općine na način da se sinhronizira regulativa i harmonizira poslovni okvir Grada Sarajeva,
- ◆ Organizirati rad Ekonomskog savjeta Grada Sarajeva i promovirati izradu usaglašene strategije ekonomskog razvoja Grada Sarajeva,
- ◆ Promovirati koncept i kreirati pravni okvir za realizaciju projekata javno privatnog partnerstva kao šansu za realizaciju privrednih potencijala Grada Sarajeva,
- ◆ Povećati efikasnost organa Grada kroz primjenu principa novog javnog menadžmenta i intrapreduzetništvo, te razumijevanje tržišta javnih usluga,
- ◆ Kreirati posebne uvjete za izvozno orijentirane biznise bazirane na znanju, savremenim tehnologijama i inovacijama,
- ◆ Aplikirati zajednički sa ostalim institucijama i kompanijama na različite razvojne fondove Evropske unije sa ciljem podizanja ekonomskih performansi.

Izazov 3 – Obrazovanje i tehnološki razvoj

Obrazovanje predstavlja najvažniji stub razvoja svake društvene zajednice i bez kvalitetnog sistema obrazovanja ne može se očekivati kvalitetan ekonomski razvoj koji podrazumjeva napredak i korištenje najnovijih tehnoloških rješenja u produkciji sofisticiranih proizvoda i pružanju integralne konfiguracije kvalitetnih usluga.

S tim u vezi, Grad Sarajevo će u narednom periodu imati aktivniju ulogu u projektranju obrazovnih i tehnološko razvojnih politika i strategija u skladu sa svojim nadležnostima veznim za osnovno i srednjoškolsko obrazovanje, ne isključujući i suradnju sa visoko školskim institucijama i ustanovama.

Politike

- ◆ Promovirati razvoj novih i inoviranih obrazovnih rješenja koja će osigurati viši nivo kompetencija i vještina završenih učenika,
- ◆ Podržavati uvođenje novih multidisciplinarnih predmeta u školske nastavne planove sa ciljem osiguranja kvalitetnijeg nastavnog sadržaj,
- ◆ Inzistirati na usavršavanju nastavnika i njihovom intenzivnijem angažmanu u radu sa fokusom na dodatne napore i individualan rad sa učenicima koji imaju specifičan talent,
- ◆ Promovirati sistem vrijednosti koji unaprijeđuje važnost pedagoške profesije i rada učitelja i nastavnika uključujući i unapređenje njihovog ukupnog standarda,
- ◆ Podržavati infrastrukturna unapređenja koja će osigurati svim učenicima da oslobode optimum svog potencijala,
- ◆ Osigurati jasan i transparentan sistem mjerenje ishoda učenja na način da se minimizira stres kako za pedagoške radnike, tako i za učenike uz osiguranje visokog nivoa kvaliteta,
- ◆ Podržati uvođenje preduzetništva u nastavne planove još od osnovne škole sa ciljem razvoja učeničkih potencijala za kreiranje budućih biznisa,
- ◆ Podržavati i promovirati aktivnosti koje će osigurati viši nivo kompatibilnosti između ishoda učenja u kontekstu znanja, vještina i kompetencija učenika sa zahtjevima tržišta rada,
- ◆ Stvarati preduvjete za uključivanje učenika u praktičan rad pojedinih institucija i kompanija kao sastavni dio integralnog sistema obrazovanja koji uključuje i potrebu za praktičnim vještinama.

Izazov 4 – Urbanizam i urbano planiranje

Razvoj grada Sarajeva će u narednom periodu i dalje biti intenzivan i snažan, ali mora biti planiran i sistematski projektiran, posebno u urbanističkom pogledu. Grad ima ustavne nadležnosti za urbanističko planiranje. Najveći izazov je, u okolnostima podijeljenih nadležnosti između lokalnih zajednica i viših nivoa vlasti, koordinirati rast i razvoj urbane cijene u skladu sa najvišim standardima. Grad Sarajevo ima i obavezu u urbanističkom pogledu čuvati višestoljetnih kulturnih i arhitektonskih vrijednosti glavnog grada Bosne i Hercegovine, te se oduprijeti pokušajima narušavanja historijske vizure grada.

Politike

- ◆ Gradska službe za urbano planiranje, investicije i komunalno stambene poslove treba dobiti punu podršku i neovisnost u djelovanju, a u skladu sa statutom i zakonima,
- ◆ Ovu gradsku službu treba dodatno osnažiti sa kompetentnim ljudskim resursima koji će imati kapacitet da predlažu i provode rješenja koja će istovremeno osigurati i urbani razvoj i očuvanje autentičnosti pojedinih cjelina Grada Sarajeva, a sačuvati ustavne nadležnosti Grada.
- ◆ Poticati uvođenje modernih tehnologija i najviših evropskih standarda u procese projektovanja Grada Sarajeva kao cjeline,
- ◆ Raditi na dodatnoj edukaciji i specijalizaciji zaposlenika zaduženih za urbanizmi urbano planiranje Grada Sarajeva,
- ◆ Uspostaviti usku saradnju sa drugim institucijama koje imaju nadležnosti u urbanizmu, poput gradskih općina i njihovih službi, te kantonalnih zavoda,
- ◆ Blagovremeno i adekvatno realizirati sve javne rasprave o predmetima koji zahtjevaju urbanističke zahvate, u skladu sa statutarnim nadležnostima,
- ◆ Grad Sarajevo i njegovi organi moraju imati ključnu ulogu u izradi svakog urbanističkog plana koji se tiče grada kao cjeline,
- ◆ Potrebno je u skladu sa najvišim standardima isplanirati upotrebu javnih površina na prostoru u nadležnosti Grada Sarajeva i sačiniti kvalitetan elaborat,
- ◆ Urbano planiranje treba biti jedan od najvažnijih segmenata djelovanja Grada Sarajeva u kontekstu infrastrukturnog razvoja,
- ◆ Fokus treba biti na uspostavljanju i očuvanju standarda u urbanizmu koji su dostojni prijestolnice Bosne i Hercegovine,
- ◆ Zauzeti čvrst stav prema svim partnerima u pogledu uloge i nadležnosti Grada, kako u segmentu urbanizma i urbanog planiranja, tako i ostalih segmenata rada.

Izazov 5 – Razvoj sporta i kulture

Kultura i sport su oblasti društvenog djelovanja koje snažno definiraju, ne samo gradove nego cijelokupan državni i nacionalnih identitet građana Bosne i Hercegovine i Grada Sarajeva. Obje oblasti imaju svoje specifičnosti te različit nivo razvoja i organizacije te su, s tim u vezi, i izazovi raznovrsni. Ipak, ključno je pitanje kako, u okviru datih nadležnosti, na najbolji način pomoći da se u Gradu Sarajevu kreiraju povoljniji uvjeti da kuturni i sportski radnici, institucije, klubovi, organizacije, građanske grupe i udruženja djeluju slobodno, sa višim stepenom uspješnosti i efikasnosti, u korist svih građana Grada Sarajeva.

Politike

- ◆ Kultura i sport će kontinuirano biti u vrhu liste prioriteta pri planiranju budžeta i usvajanju planova rada Grada Sarajeva,
- ◆ Gradska služba za obrazovanje, kulturi i sport će djelovati aktivnije, fokusirajući se na održive, dugoročne i vrijedne projekte za budućnost,
- ◆ Grad Sarajevo će nastaviti podržavati uspješne sportske kolektive i kulturne institucije, projekte, manifestacije i pojedince, sa težnjom da ostanu ili postanu samoodrživi,
- ◆ Grad Sarajevo će težiti da, u okvirima svojih mogućnosti i nadležnosti, pomogne i mlade sportiste i umjetnike, kako i nove perspektivne kulturne i sportske projekte,
- ◆ Grad Sarajevo će podržavati uvođenje dugoročnih, sistemskih rješenja za realizaciju projekata sportske i kulturne infrastrukture nasuprot jednokratnoj finansijskoj podršci,
- ◆ Grad Sarajevo će okupljati i konsultirati ugledne i uspješne sportske i kulturne djelatnike iz Sarajeva prilikom kreiranja i izrade planova i odabira projekata,
- ◆ Jačati saradnju i razmjenu iskustava sa međunarodnim organizacijama i relevantnim pojedincima u oblasti kulture i sporta,
- ◆ Unaprijediti saradnju sa najvažnijim sportskim kolektivima koji imaju poseban značaj za Grad Sarajevo,
- ◆ Unaprijediti saradnju sa kulturnim institucijama od posebnog značaja za Grad Sarajevo i njegov društveni i kulturni razvoj,
- ◆ Grad Sarajevo će aktivno učestvovati u donošenju relevantnih propisa iz navedenih oblasti, a u skladu sa nadležnostima Grada Sarajeva.
- ◆ Grad Sarajevo će podržavati izvrsnost u vrhunskom sportu i kulturi, ali i uravnoteženo pomagati masovne sportske i kulturne manifestacije i promovirati profesiju sportskog menadžera, kako u korist sportista, tako i društvene zajednice.

Izazov 6 - Infrastrukturni projekti

Grad Sarajevo će se nametnuti kao inicijator i koordinator planiranja infrastrukturnih projekata, u smislu uravnoteženosti i boljeg zajedničkog planiranja u oblasti koje pokriva.

Također, pozitivni efekti u ovoj oblasti su mogući i kroz projekte i međunarodnu saradnju. Istovremeno, realizacija projekta izgradnje Sarajevske žičare otvorila je novu vrstu perspektive za Grad Sarajevo, koji može i samostalno biti nosilac kompletne realizacije određenih infrastrukturnih projekata u skladu sa svojim finansijskih i mogućnostima.

Politike

- ◆ Preuzeti inicijativu u obnovi, izgradnji i održavanju značajnih infrastrukturnih projekata, uz saradnju sa drugim nivoima vlasti i direktno nadležnim za infrastrukturu,
  - ◆ Nastaviti sa autentičnom obnovom fasada i ući u projekte utopljanja objekata,
  - ◆ Planiranje i razvoj dugoročnih i održivih projekata kao prioritet razvoja Grada Sarajeva što će stvoriti potencijal za njegov dalji razvoj i rast,
  - ◆ Brižljivo odrabrati i dogovoriti infrastrukturne projekte koje Grad Sarajevo može realizirati iz vlastitih sredstava,
  - ◆ Razmotriti mogućnost da Grad Sarajevo infrastrukturne projekte realizira putem javno privatnog partnerstva koje već polako funkcioniše kao uspješan investiciono razvojni koncept u drugim gradovima u Bosni i Hercegovini,
  - ◆ Razmotriti mogućnost kreditnog zaduživanja za selektirane infrastrukturne projekte koji će imati potencijal servisiranja obaveza i uspješnog i održivog poslovanja,
  - ◆ Jačati kapacitet ljudskih resursa, kroz razvoj i regrutiranje kompetentnih osoba, kako bi isti mogli kvalitetnije učestvovati u ovoj vrsti razvojnih aktivnosti,
  - ◆ Do kraja realizirati projekt Sarajevske Žičare kao važnog infrastrukturnog projekta koji može biti podsticaj i za druge vidove ulaganja u kontekstu industrije turizma i sporta,
  - ◆ Planirati, u skladu sa nadležnostima i finansijskim mogućnostima, daljnji razvoj turističke infrastrukture sa ciljem unapređenja atraktivnosti sadržaja turističke ponude Grada Sarajeva.
-

Izazov 7 - Međunarodna saradnja

Grad Sarajevo već godinama ima vrlo razgranatu i intenzivnu međunarodnu saradnju, posebno u formatu pobratimskih gradova, te saradnju sa glavnim gradovima regije i šireg područja Evrope i Mediterana. No, u ovoj oblasti postoji značajan prostor za napredak, posebno u smislu učešća u multilateralnim organizacijama, ali i u direktnim pozivima na saradnju kroz kontakte sa glavnim gradovima različitih država, te međunarodnim organizacijama i subjektima. Uspostavljanje pobratimskih odnosa treba razvijati isključivo na nivou prijestonica i razvojnih kapaciteta i veličine gradova. Također, brojne kontakte treba pretočiti u konkretne projekte od kojih će Grad Sarajevo i njegovi građani imati vidljivu korist. Jedan od ključnih projekata, dugoročnog značaja, bit će ispunjavanje uvjeta za uvrštavanje Grada Sarajeva na listu Svjetske kulturne baštine UNESCO-a. Izazov je i pronaći adekvatnu ulogu Grada Sarajeva u procesu evropskih integracija.

Politike

- ◆ Dinamična i adekvatna međunarodna saradnja na najvišem nivou sa svim bitnijim gradovima u regionu i svijetu,
- ◆ Nivo pobratimskih odnosa predominantno podignut na relacije koje se uspostavljaju, u najvećem broju slučajeva, sa glavnim gradovima,
- ◆ Uspostaviti sistemsku i dinamičnu saradnju sa glavnim gradovima iz regije, u kojoj će Sarajevo biti centar i kohezioni faktor,
- ◆ Pored postojećih uspostaviti saradnju Grada Sarajeva sa prijestolnicama ključnih evropskih država poput Austrije, Njemačke, Francuske, Italije, Španije i drugih,
- ◆ Unaprijediti postojeće kontakte, posebno sa gradovima pobratimima, u konkretniju saradnju od koje će vidljivu korist imati poslovni ljudi i svi građani Grada Sarajeva,
- ◆ Projekt prijave Sarajeva za UNESCO-ovu listu Svjetske kulturne baštine uzeti kao prioritet i osigurati sve neophodne resurse za njegovu realizaciju,
- ◆ Pojačati prisustvo Sarajeva u široj Evropskoj i svjetskoj javnosti kroz promociju i brendiranje grada kao razvojnog, kulturnog, sportskog i civilizacijskog središta,
- ◆ Učestvovati aktivnije u djelovanjima u međunarodnim mrežama i organizacijama u kojima je Grad Sarajevo član
- ◆ Planirati međunarodne posjete u skladu sa planom i mogućnostima Grada Sarajeva, te uspostaviti saradnju sa institucijama Evropske unije kroz relevantne državne kanale,
- ◆ Razmotriti dodatne mogućnosti učešća Grada Sarajeva, samostalno ili partnerski, u korištenju evropskih fondova.

Izazov 8– Zaštita okoliša, energetska efikasnost i zaštita zdravlja

---

Očuvanje i poboljšanje ekološkog ambijenta u Gradu Sarajevu je nužnost, kao i promoviranje i korištenje novih i ranije isprobanih projekata energetske efikasnosti, u skladu sa nadležnostima i finansijskim mogućnostima.

Pitanje zaštite zdravlja je suštinski prioritet, ali je uloga Grada ograničena nadležnostima. U tom pogledu, izazov je iskazati interes i osigurati učešće Grada Sarajeva u dugoročnim projektima borbe protiv zagađenja ili epidemije.

Politike

- ◆ Podržavati i promovirati projekte ekološkog osvještavanja i zaštite okoliša svih biznisa, građana i drugih interesnih skupina koje žive i rade u Gradu Sarajevu,
  - ◆ Inicirati i realizirati projekte koji doprinose čistoći i uređenju grada poput čišćenja rijeke Miljacke, održavanja čistoće parkova i ulica, uz promovisanje kulture čistoće i čuvanja grada među građanima,
  - ◆ Razmotriti formiranje systemske koordinacije sa ostalim institucijama, a kako bi se čistoća i okolišni standardi podigli na najviši nivo,
  - ◆ Jačati i obnoviti rad Ureda za energetske efikasnost i osigurati njegovu saradnju sa fondovima za zaštitu okoliša sa ciljem sufinansiranja određenih projekata,
  - ◆ Analiza stanja i izrada analitičkih izvještaja iz oblasti energetske efikasnosti za postojeću infrastrukturu Grada Sarajeva kako institucionalnih, tako i rezidencijalnih, komercijalnih i industrijskih objekata,
  - ◆ Dati doprinos, kroz podršku, koordinaciju i preventivne aktivnosti u borbi protiv zagađenja i epidemije,
  - ◆ Pojačati saradnju sa građanima i biznisima u provođenju projekata energetske efikasnosti objekata uz njihovu aktivnu participaciju u radu i sufinansiranju istih.
-

Sažetak

Dokument Politike Gradonačelnika Grada za mandatni period 2016-2020. godine, definira temeljne stavove prema ključnim izazovima. Osam navedenih izazova nisu zasigurno jedino sa čime se suočava Grad Sarajevo kao grad, tako da se Gradonačelnik u ovom trenutku pokušavaju fokusirati na realne aktivnosti koje su široko postavljene i do određene mjere izvodive, te imaju visok nivo korisnosti za građane, biznise i ostale interesne grupe, a u okvirima postojećih nadležnosti i mogućnosti Gradonačelnika i Grada Sarajeva. Dokument je uzeo obzir sve bitne perspektive, prema uzročno posljedičnim vezama i iste uključuju politike i strateške smjernice, perspektivu ljudskih resursa i znanja, perspektivu infrastrukture, procesa i tehnologija, perspektivu građana i ostalih interesnih skupina, te finansijsku perspektivu razvoja Grada Sarajeva.

Dokument je sveobuhvatno i multiperspektivno sačinjen, uzimajući u obzir da će kretanja u budućnosti zahtjevati sve intenzivnije promjene organizacijske infrastrukture Grada Sarajeva i njegovih dokumenata, kroz ispunjavanje eksterno postavljenih standarda i uvođenje novih principa rada. Svjesni činjenice da svaka organizacijska promjena zahtjeva poseban napor od strane ljudi koji ih vode, te podrazumjeva određene otpore promjenama, često zbog neinformiranost ali i niske razine znanja i kompetencija, te gubitka pozicije i moći, podvlačimo da je ovo samo prvi korak koji ima za cilj stvaranje percepcije potrebe provođenja neizostavnih promjena u budućem periodu, te razumjevanja koristi ali i izazova koje iste stavljaju pred sve interesne skupine i donosioce odluka.

Iz navedenih razloga dokument je zamišljen kao živa materija koja će se prilagođavati, precizirati i dodatno unapređivati tokom mandata, a u skladu sa nadolazećim izazovima. Definirane politike su načelna stanovišta o tome kako pristupati rješavanju izazova. Ovaj dokument može biti temelj za izradu preciznijih dokumenata kao što su kratkoročne i dugoročne strategije, planovi, projekti i programi rada, te na koncu akcioni planovi i izvještaji o realizaciji. Konačno, Grad Sarajevo mora prihvatiti savremene principe upravljanja jedinicama lokalne samouprave u cilju osiguranja boljih uvjeta i kvaliteta života, rada i razvoja građana, institucija i biznisa Grada Sarajeva kao glavnog grada Bosne i Hercegovine, tako da je ovaj dokument samo prvi u nizu koje će biti potrebno kreirati, usvojiti i implementirati u narednom periodu.